

Advies van de Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal omtrent het gebruik van Vlaamse Gebarentaal op de VRT voor de periode 2012-2016

In november 2010 schreef Fevlado, de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties, vzw een nota naar aanleiding van de beheersovereenkomst 2012-2016 met de VRT en de beleidsbrief media 2010-2011.

Vooreerst wil de Adviescommissie VGT duidelijk maken dat ze zich inhoudelijk achter deze nota van Fevlado schaaft. De Adviescommissie VGT heeft echter beslist om zelf een aantal duidelijke prioriteiten naar voren te schuiven. Zoals in de tekst van Fevlado gebruikt ook de commissie het onderscheid tussen enerzijds gemeenschapsmedia en anderzijds toegankelijke media.

Gemeenschapsmedia:

Met gemeenschapsmedia wordt bedoeld dat er uitzendingen geproduceerd worden voor en door een bepaalde gemeenschap, c.q. de Vlaamse Dovengemeenschap, die zichzelf profileert als een cultureel-linguïstische minderheidsgroep in Vlaanderen. Zoals ook in de nota van Fevlado vermeld wordt, zijn gemeenschapsmedia voor de Vlaamse Dovengemeenschap erg belangrijk want:

[g]emeenschapsmedia kunnen in belangrijke mate bijdragen tot de ontwikkeling en verhoging van de status van de minderheidsgroep en haar cultuur, en zijn een krachtige tool voor taalplanning en taalbehoud en het versterken van de identiteit van de taalgemeenschap (Cormack 2007).
(Nota Fevlado p.6)

Tegelijkertijd kunnen dergelijke gemeenschapsmedia ingezet worden ter ondersteuning van een verhoogde interculturaliteit om de onbekendheid van de grotere maatschappij met de Vlaamse Dovengemeenschap te doen afnemen.

Wat betreft een mogelijke invulling van gemeenschapsmedia voor volwassenen en jongeren vindt de Adviescommissie een programma van ongeveer een half uur per week in prime time voor en door Dove gebarentaligen, dus met als voertaal Vlaamse Gebarentaal, prioritair. Binnen dit eigen programma moeten ook jongerenthema's aan bod kunnen komen. Voor de leeftijdscategorie van 0 tot 4-jarigen (K'tje) pleit de commissie voor een eigen soort 'Bumba' waarmee eenvoudige gebaren aangeleerd kunnen worden (cf. ook de webpagina's van Ketnet rond Kaatje en Vlaamse Gebarentaal die echter eerder een horende doelgroep hebben).

Toegankelijke media:

Wat betreft het toegankelijk maken van media schuift de commissie twee prioriteiten naar voren voor twee verschillende doelgroepen:

- Voor (jong-)volwassenen vraagt de commissie aansluitend op het journaal van 19u een samenvatting van een vijftal minuten in Vlaamse Gebarentaal door een dove presentator met een Nederlandse voice-over / met Nederlandse ondertiteling (eventueel op het tweede net). Hier wordt de voorkeur aan gegeven boven een rechtstreekse vertolking van het journaal in Vlaamse Gebarentaal. (Uiteraard kan ondertiteling van het journaal zoals dit nu reeds gebeurt, blijven bestaan aangezien daarmee een groot aantal (vooral ouderdoms-) doven en slechthorenden en anderstaligen bereikt wordt. Dit is een andere doelgroep dan de groep van Vlaamse gebarentaligen).
- Voor de categorie van 8 tot 12-jarigen (NT) pleit de commissie voor een integratie van een Dove presentator in het programma Karrewiet. Binnen deze leeftijdsgroep bevindt zich in elk geval een groot aantal dove jongeren voor wie ondertiteling Karrewiet nog niet voldoende toegankelijk maakt. Een dove presentator is voor de dove (pre)-adolescent ook een belangrijk rolmodel voor taalkundige en culturele identificatie.